

Υπόθεση T-253/02

Chafiq Ayadi

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως

«Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας — Περιοριστικά μέτρα εις βάρος προσώπων και οντοτήτων συνδεδεμένων με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν — Αρμοδιότητα της Κοινότητας — Δέσμευση κεφαλαίων — Αρχή της επικουρικότητας — Θεμελιώδη δικαιώματα — Jus cogens — Δικαστικός έλεγχος — Προσφυγή ακυρώσεως»

Απόφαση του Πρωτοδικείου (δεύτερο τμήμα) της 12ης Ιουλίου 2006 II - 2148

Περίληψη της αποφάσεως

1. Διαδικασία — Παρέμβαση — Δικόγραφο παρεμβάσεως που δεν έχει ως αντικείμενο την υποστήριξη των αιτημάτων ενός των διαδίκων
(Οργανισμός του Δικαστηρίου, άρθρο 40, εδ. 4· Κανονισμός Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, άρθρα 113 και 116 § 3)

II - 2139

2. Προσφυγή ακυρώσεως — Προσφυγή στρεφόμενη κατά πράξεως επιβεβαιωτικής προγενέστερης πράξεως η οποία δεν είχε προσβληθεί εμπροθέσμως
(Άρθρο 230 ΕΚ)
3. Προσφυγή ακυρώσεως — Αρμοδιότητα του κοινοτικού δικαστή
(Άρθρα 5, εδ. 2, ΕΚ, 60 ΕΚ, 230 ΕΚ, 301 ΕΚ και 308 ΕΚ)
4. Δημόσιο διεθνές δίκαιο — Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών — Αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας
5. Ευρωπαϊκές Κοινότητες — Δικαστικός έλεγχος της νομιμότητας πράξεων των οργάνων
(Κανονισμός 881/2002 του Συμβουλίου)
6. Ευρωπαϊκές Κοινότητες — Δικαστικός έλεγχος της νομιμότητας πράξεων των οργάνων
(Κανονισμός 881/2002 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 561/2003, άρθρο 2α)
7. Ευρωπαϊκές Κοινότητες — Δικαστικός έλεγχος της νομιμότητας πράξεων των οργάνων
(Κανονισμός 881/2002 του Συμβουλίου)
8. Προσφυγή ακυρώσεως — Κοινοτική πράξη εφαρμόζουσα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών — Κανονισμός 881/2002
(Άρθρο 230 ΕΚ· κανονισμός 881/2002 του Συμβουλίου)
9. Ευρωπαϊκές Κοινότητες — Κοινοτική πράξη εφαρμόζουσα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών — Κανονισμός 881/2002
(Άρθρο 6 ΕΕ· κανονισμός 881/2002 του Συμβουλίου)
10. Πράξεις των οργάνων — Αιτιολόγηση — Υποχρέωση — Έκταση
(Άρθρο 253 ΕΚ· κανονισμός 881/2002 του Συμβουλίου)

1. Δυνάμει του άρθρου 40, τέταρτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, τα αιτήματα του δικογράφου της παρεμβάσεως δεν μπορούν να έχουν άλλο αντικείμενο εκτός από τη στήριξη των αιτημάτων ενός των διαδίκων. Εξάλλου, κατά το άρθρο 116, παράγραφος 3, του

Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο παρεμβαίνων αποδέχεται τη δίκη στο στάδιο που αυτή βρίσκεται κατά τον χρόνο της παρεμβάσεώς του. Επομένως, ο παρεμβαίνων δεν έχει τη δυνατότητα προβολής ζητήματος απαραδέκτου, που δεν προέβαλε ο διάδικος

τον οποίον στηρίζει. Εντούτοις, δυνάμει του άρθρου 113 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, το Πρωτοδικείο μπορεί οποτεδήποτε να εξετάσει αυτεπαγγέλτως το παραδεκτό για λόγους δημοσίας τάξεως, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προβάλλουν οι παρεμβαίνοντες. Ζήτημα απαραδέκτου που αφορά την προσφυγή θέτει ζήτημα δημοσίας τάξεως.

(βλ. σκέψεις 64, 67-68)

2. Προσφυγή ακυρώσεως στρεφόμενη κατά μιας πράξεως καθαρώς βεβαιωτικής μιας προγενέστερης πράξεως μη εμπροθέσμως προσβληθείσας είναι απαράδεκτη. Μια πράξη είναι καθαρώς επιβεβαιωτική προγενέστερης πράξεως εάν δεν περιέχει κανένα νέο στοιχείο σε σχέση με αυτήν, πριν δε από την έκδοσή της δεν προηγήθηκε εκ νέου εξέταση της καταστάσεως του αποδέκτη της προγενέστερης πράξεως.

(βλ. σκέψη 70)

3. Ο κοινοτικός δικαστής ελέγχει τη νομιμότητα των κοινοτικών πράξεων σε σχέση με την αρχή της επικουρικότητας, που θέτει το άρθρο 5, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ. Εντούτοις, η γενική αυτή αρχή δεν μπορεί να προβάλλεται στον τομέα εφαρμογής των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, ακόμη και αν ο τομέας αυτός δεν εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Κοινότητας. Πράγματι, προκειμένου περί της διακοπής ή του περιορισμού των οικονομικών σχέσεων

με τρίτες χώρες, οι ίδιες οι διατάξεις αυτές προβλέπουν παρέμβαση της Κοινότητας στις περιπτώσεις που αυτή «κρίνεται αναγκαία» με κοινή θέση ή κοινή δράση που αποφασίστηκε δυνάμει των διατάξεων της Συνθήκης ΕΕ περί Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ). Στον τομέα εφαρμογής των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, η Συνθήκη ΕΚ παρέχει στην Ένωση το δικαίωμα να αποφαιίνεται ως προς την αναγκαιότητα μιας δράσεως της Κοινότητας. Μια τέτοια απόφαση εντάσσεται στο πλαίσιο της ασκήσεως μιας διακριτικής εξουσίας της Ενώσεως. Αποκλείεται το δικαίωμα των ιδιωτών να αμφισβητούν, επικαλούμενοι την αρχή της επικουρικότητας που καθιερώνει το άρθρο 5, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ, τη νομιμότητα της δράσεως που επικουρικός αναπτύσσει η Κοινότητα, σύμφωνα με την κοινή θέση ή την κοινή δράση ΚΕΠΠΑ της Ενώσεως. Επίσης, εφόσον ο τομέας εφαρμογής των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ μπορεί να διευρυνθεί, διά προσφυγής στη συμπληρωματική νομική βάση του άρθρου 308 ΕΚ, ώστε να περιλάβει οικονομικές και χρηματοπιστωτικές κυρώσεις εις βάρος ιδιωτών στο πλαίσιο της προσπάθειας καταστολής της διεθνούς τρομοκρατίας χωρίς να απαιτείται η ύπαρξη συνδέσμου με τρίτες χώρες, λογικώς συνάγεται ότι η νομιμότητα των κοινοτικών μέτρων που ελήφθησαν σχετικώς, σύμφωνα με κοινή θέση ή κοινή δράση ΚΕΠΠΑ της Ενώσεως, δεν μπορεί, επίσης, να αμφισβητηθεί από τους ιδιώτες με βάση την αρχή της επικουρικότητας.

Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν υποθεθεί ότι η αρχή της επικουρικό-

τητας έχει εφαρμογή σε περιπτώσεις όπως η παρούσα, είναι προφανές ότι η ενιαία εφαρμογή σε όλα τα κράτη μέλη των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, τα οποία αδιακρίτως δεσμεύουν όλα τα Μέλη του ΟΗΕ, μπορεί αποτελεσματικά να υλοποιηθεί σε κοινοτικό επίπεδο και όχι σε εθνικό επίπεδο.

(βλ. σκέψεις 107-112)

Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ακριβώς όπως δεσμεύονται τα κράτη μέλη της, δυνάμει και αυτής της ιδρυτικής της Συνθήκης. Αφενός, η Κοινότητα δεν μπορεί να αθετεί υποχρεώσεις που υπέχουν τα κράτη μέλη της από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών ούτε να παρακωλύει την εκπλήρωσή τους. Αφετέρου, υποχρεούται, δυνάμει της ίδιας της ιδρυτικής της Συνθήκης, να θεσπίζει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, όλες τις διατάξεις που απαιτούνται προκειμένου τα κράτη μέλη της να εκπληρώσουν αυτές τις υποχρεώσεις.

4. Από απόψεως διεθνούς δικαίου, οι υποχρεώσεις που υπέχουν τα κράτη Μέλη του ΟΗΕ δυνάμει του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών υπερισχύουν, αναμφισβητήτως, έναντι οιασδήποτε άλλης υποχρέωσης του εσωτερικού δικαίου ή του συμβατικού διεθνούς δικαίου, περιλαμβανομένων, για τα κράτη που είναι επίσης μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, των υποχρεώσεων που υπέχουν δυνάμει της ΕΣΔΑ, για εκείνα δε που είναι, επίσης, μέλη της Κοινότητας, των υποχρεώσεων που υπέχουν από τη Συνθήκη ΕΚ. Της υπεροχής αυτής απολαμβάνουν, επίσης, οι αποφάσεις που περιέχονται σε ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας, σύμφωνα με το άρθρο 25 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

(βλ. σκέψη 116)

5. Έχοντας υπόψη την αρχή της υπεροχής του δικαίου του ΟΗΕ επί του κοινοτικού δικαίου, δεν δικαιολογείται ούτε βάσει του διεθνούς ούτε βάσει του κοινοτικού δικαίου αρμοδιότητα του Πρωτοδικείου να ελέγχει, παρεμπιπτόντως, τη νομιμότητα αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας ή της επιτροπής κυρώσεων με κριτήρια τα πρότυπα προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων που θέτει η κοινοτική έννομη τάξη.

Καίτοι δεν αποτελεί Μέλος των Ηνωμένων Εθνών, η Κοινότητα πρέπει να θεωρηθεί ως δεσμευόμενη από τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον

Επομένως, τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας που εκδίδονται δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών εκφεύγουν, καταρχήν,

του δικαστικού ελέγχου του Πρωτοδικείου, το οποίο δεν έχει την αρμοδιότητα να αμφισβητεί, έστω παρεμπιπτόντως, τη νομιμότητά τους με κριτήριο το κοινοτικό δίκαιο. Αντιθέτως, το Πρωτοδικείο υποχρεούται, στο μέτρο του δυνατού, να ερμηνεύει και να εφαρμόζει το δίκαιο αυτό κατά τρόπο σύμφωνο προς τις υποχρεώσεις που υπέχουν τα κράτη μέλη από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

Πάντως, το Πρωτοδικείο έχει την αρμοδιότητα να ελέγχει, παρεμπιπτόντως, τη νομιμότητα των εν λόγω ψηφισμάτων με κριτήριο το *jus cogens*, υπό την έννοια της διεθνούς δημοσίας τάξεως στην οποία υπόκεινται όλα τα υποκείμενα του διεθνούς δικαίου, περιλαμβανομένων των οργάνων του ΟΗΕ, χωρίς δυνατότητα παρεκκλίσεως από τους κανόνες της.

(βλ. σκέψη 116)

6. Η δέσμευση κεφαλαίων που προβλέπει ο κανονισμός 881/2002 περί λήψεως συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο της Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 561/2003, δεν συνιστά προσβολή ούτε του θεμελιώδους δικαιώματος των ενδιαφερομένων να απολαύουν των περιουσιακών τους στοιχείων ούτε της γενικής αρχής της αναλογικότητας, λαμβανομένων υπόψη των κατά το *jus cogens* προτύπων οικουμενικής προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Εξάλλου ο κανονισμός 881/2002, καθώς και τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας προς εφαρμογή των οποίων εκδόθηκε ο κανονισμός αυτός, δεν κωλύουν τον προσφεύγοντα να διάγει έναν ικανοποιητικό προσωπικό, οικογενειακό και κοινωνικό βίο, δεδομένου ότι οι πράξεις αυτές δεν απαγορεύουν τη χρήση των δεσμευμένων οικονομικών πόρων για καθαρώς προσωπικούς σκοπούς. Επίσης, οι πράξεις αυτές δεν κωλύουν τον προσφεύγοντα να ασκήσει επαγγελματική δραστηριότητα ως μισθωτός ή μη μισθωτός, αλλά επηρεάζουν κυρίως την είσπραξη των εισοδημάτων από την άσκηση μιας τέτοιας δραστηριότητας. Ειδικότερα, το άρθρο 2α του οικείου κανονισμού προβλέπει τη δυνατότητα μη εφαρμογής του άρθρου 2 του εν λόγω κανονισμού, υπό τις προϋποθέσεις που θέτει, ως προς κάθε είδους κεφάλαια ή οικονομικούς πόρους, περιλαμβανομένων, επομένως, των οικονομικών εκείνων πόρων που απαιτούνται για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας, μισθωτής ή μη μισθωτής, καθώς και των ποσών που εισπράττει ή πρόκειται να εισπράξει ο ενδιαφερόμενος από την άσκηση μιας τέτοιας δραστηριότητας. Πράγματι, μολονότι το άρθρο 2α συνιστά διάταξη εισάγουσα παρέκκλιση από εκείνη του άρθρου 2, δεν πρέπει να ερμηνευθεί συσταλτικώς, λόγω ακριβώς του προφανούς ανθρωπιστικού σκοπού που επιδιώκει. Στις αρμόδιες εθνικές αρχές, οι οποίες είναι καλύτερα σε θέση να λάβουν υπόψη τους τα ιδιαίτερα περιστατικά της κάθε υποθέσεως, απόκειται να κρίνουν αν μπορεί να χορηγηθεί μια τέτοια παρέκκλιση και να εποπτεύσουν, ακολούθως, τον έλεγχο και την εφαρμογή της, χωρίς να ανατρέπεται η δέσμευση των κεφαλαίων του ενδιαφερομένου.

(βλ. σκέψεις 116, 126-127, 130, 132)

7. Το δικαίωμα των ενδιαφερομένων να διατυπώσουν την άποψή τους δεν προβλήθηκε, καθόσον τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας που προβλέπουν τις κυρώσεις εις βάρος του Οσάμα Μπιν Λάντεν, του δικτύου Αλ Κάιντα και των Ταλιμπάν καθώς και εναντίον άλλων προσώπων, ομάδων, επιχειρήσεων ή οντοτήτων συνδεομένων με αυτούς δεν προβλέπουν δικαίωμα ακρόασεώς τους από την επιτροπή κυρώσεως προ της αναγραφής του ονόματός τους στον πίνακα των προσώπων εκείνων των οποίων τα κεφάλαια πρέπει να δεσμευθούν και δεδομένου ότι κανένας επιτακτικός κανόνας της διεθνούς δημοσίας τάξεως δεν απαιτεί μια τέτοια ακρόαση. Ειδικότερα, σε περίπτωση όπως η παρούσα, όπου τίθεται υπό αμφισβήτηση ασφαλιστικό μέτρο που περιορίζει τη δυνατότητα διαθέσεως των περιουσιακών στοιχείων των ενδιαφερομένων, ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ενδιαφερομένων δεν συνεπάγεται ότι πρέπει να τους γνωστοποιούνται τα πραγματικά περιστατικά και τα εναντίον τους αποδεικτικά στοιχεία, όταν το Συμβούλιο Ασφαλείας ή η επιτροπή κυρώσεων φρονούν ότι αυτό επιβάλλουν λόγω αναγόμενοι στην ασφάλεια της διεθνούς κοινότητας.
8. Στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως στρεφομένης κατά του κανονισμού 881/2002, περί λήψεως συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο της Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν, το Πρωτοδικείο ασκεί συνολικό έλεγχο της νομιμότητας του προσβαλλόμενου κανονισμού με κριτήριο την τήρηση, εκ μέρους των κοινοτικών οργάνων, των κανόνων αρμοδιότητας καθώς και των κανόνων εξωτερικής νομιμότητας και των ουσιωδών τύπων που διέπουν τη δράση τους. Το Πρωτοδικείο ελέγχει, επίσης, τη νομιμότητα του προσβαλλόμενου κανονισμού λαμβάνοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των οποίων εφαρμογή συνιστά ο εν λόγω κανονισμός, ιδίως υπό το πρίσμα του πρόσφορου χαρακτήρα, από τυπικής και ουσιαστικής απόψεως, της εσωτερικής συνοχής και της αναλογικότητας του πρώτου σε σχέση με τα δεύτερα. Το Πρωτοδικείο ελέγχει, επίσης, τη νομιμότητα του κανονισμού αυτού και, εμμέσως, τη νομιμότητα των σχετικών ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, σε σχέση με υπέρτερους κανόνες του διεθνούς δικαίου συγκροτούντες το *jus cogens*, ιδίως τους επιτακτικούς κανόνες περί οικουμενικής προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Τα κοινοτικά όργανα δεν ήταν, επίσης, υποχρεωμένα να ακούσουν την άποψη των προσφευγόντων πριν από την έκδοση του κανονισμού 881/2002 περί λήψεως συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο της Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν, ή στο πλαίσιο της θεσπίσεώς του και της εφαρμογής του.

(βλ. σκέψη 116)

Αντιθέτως, δεν απόκειται στο Πρωτοδικείο να ελέγξει εμμέσως τη συμφωνία αυτών καθεαυτών των σχετικών ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας με τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως αυτά προστατεύονται από την κοινοτική έννομη τάξη. Δεν απόκειται, επίσης, στο Πρωτοδικείο να ελέγξει την απουσία πλάνης εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων επί των οποίων το Συμβούλιο

Ασφαλείας στήριξε τα μέτρα που έλαβε ούτε, επίσης, υπό την επιφύλαξη του περιορισμένου ελέγχου βάσει του *jus cogens*. Στο μέτρο αυτό, οι ενδιαφερόμενοι δεν έχουν καμία δυνατότητα δικαστικής προσφυγής, δεδομένου ότι το Συμβούλιο Ασφαλείας δεν έκρινε επιβεβλημένο να συστήσει ανεξάρτητο διεθνές δικαιοδοτικό όργανο αρμόδιο να αποφαινεται, από νομικής και πραγματικής απόψεως, επί των προσφυγών των στρεφόμενων κατά ατομικών αποφάσεων της επιτροπής κυρώσεων.

Εντούτοις, η επισημανθείσα ελλιπής δικαστική προστασία των προσφευγόντων δεν αντιβαίνει, αυτή καθεαυτήν, προς το *jus cogens*. Πράγματι, το δικαίωμα προσβάσεως στη δικαιοσύνη δεν είναι απόλυτο. Εφόσον ο περιορισμός του δικαιώματος προσβάσεως των ενδιαφερομένων στη δικαιοσύνη προκύπτει από το απαραβίαστο που απολαμβάνουν, κατ' αρχήν, εντός της εννόμου τάξεως των κρατών μελών, τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας που εκδίδονται δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, πρέπει να θεωρηθεί ως αναπόσπαστα συνδεδεμένος με το δικαίωμα αυτό. Ένας τέτοιος περιορισμός δικαιολογείται τόσο λόγω της φύσεως των αποφάσεων που λαμβάνει το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει των διατάξεων του κεφαλαίου VII όσο και από τον επιδιωκόμενο θεμιτό σκοπό. Τέλος, ελλείψει διεθνούς δικαιοδοτικού οργάνου αρμόδιου να ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων του Συμβουλίου Ασφαλείας, η σύσταση οργάνου όπως η επιτροπή κυρώσεων και η προβλεπόμενη δυνατότητα προσφυγής σ' αυτήν, ανά πάσα στιγμή, με αίτημα την επανεξέταση οποιασδήποτε ατομικής περιπτώσεως, μέσω ενός καθορισμένου μηχανισμού στον οποίο μετέχουν οι οικείες κυβερνήσεις, συνιστούν μια άλλη εύλογη δυνατότητα αποτελε-

σματικής προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ενδιαφερομένων, όπως αυτά αναγνωρίζονται από το *jus cogens*.

(βλ. σκέψη 116)

9. Το δικαίωμα των ενδιαφερομένων να υποβάλουν αίτηση επανεξετάσεως της περιπτώσεώς τους στην κυβέρνηση της χώρας στην οποία κατοικούν ή της οποίας έχουν την ιθαγένεια, με σκοπό τη διαγραφή τους από τον πίνακα των προσώπων και οντοτήτων κεφάλαια των οποίων πρέπει να δεσμευτούν, πρέπει να θεωρηθεί ως δικαίωμα διασφαλιζόμενο όχι μόνον από τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, όπως τα ερμηνεύει η επιτροπή κυρώσεων, αλλά, επίσης, από την κοινοτική έννομη τάξη.

Συνεπώς, τόσο στο πλαίσιο εξετάσεως μιας τέτοιας αιτήσεως όσο και στο πλαίσιο των ενδεχομένων διαβουλεύσεων και διαβημάτων μεταξύ κρατών που ενδέχεται να ακολουθήσουν, τα κράτη μέλη υποχρεούνται, σύμφωνα με το άρθρο 6 ΕΕ, να σεβαστούν τα θεμελιώδη δικαιώματα των ενδιαφερομένων, όπως αυτά διασφαλίζονται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και όπως απορρέουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, υπό μορφή γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου, εφόσον ο σεβασμός των θεμελιωδών αυτών δικαιωμάτων δεν παρεμποδίζει την ορθή εκπλήρωση των υποχρεώσεων που υπέχουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Τα κράτη μέλη οφείλουν να μεριμνούν, στο μέτρο του δυνατού, ώστε να παρέχεται στους ενδιαφερομένους η δυνατότητα αποτε-

λεσματικής προβολής της απόψεώς τους ενώπιον των αρμοδίων εθνικών αρχών, στο πλαίσιο αιτήσεως επανεξετάσεως της περιπτώσεώς τους. Επίσης, το περιθώριο εκτιμήσεως που διαθέτουν οι εν λόγω αρχές, στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, πρέπει να χρησιμοποιείται κατά τρόπο που να λαμβάνει δεόντως υπόψη τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ενδιαφερόμενοι προκειμένου να εξασφαλίσουν αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων τους, λόγω του ειδικού πλαισίου και της φύσεως των μέτρων που τους αφορούν. Συνεπώς, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να προβάλλουν άρνηση κινήσεως της διαδικασίας επανεξετάσεως που προβλέπουν οι κατευθυντήριες οδηγίες, προβάλλοντας ως μόνο λόγο ότι οι ενδιαφερόμενοι δεν μπορούν να προσκομίσουν επακριβή και λυσιτελή στοιχεία προς στήριξη της αιτήσεώς τους, επειδή δεν μπόρεσαν να πληροφορηθούν, λόγω του απορρήτου χαρακτήρα τους, τους ακριβείς λόγους για τους οποίους περιελήφθησαν στον επίμαχο πίνακα ή τα αποδεικτικά στοιχεία επί των οποίων στηρίζονται οι λόγοι αυτοί. Δεδομένου επίσης ότι οι ενδιαφερόμενοι δεν έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν προσωπική ακρόαση από την επιτροπή κυρώσεων, με αποτέλεσμα να εξαρτώνται ουσιαστικά από τη διπλωματική προστασία που τα κράτη παρέχουν στους υπηκόους τους, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να μεριμνούν ώστε η περίπτωση τους να τίθεται υπόψη της επιτροπής άνευ καθυστέρήσεων και κατά τρόπο έντιμο και αμερόληπτο, προς επανεξέταση, αν τούτο δικαιολογείται αντικειμενικώς ενόψει των προσκομισθέντων πληροφοριακών στοιχείων.

Εξάλλου, οι ενδιαφερόμενοι έχουν τη δυνατότητα ασκήσεως δικαστικής προ-

σφυγής στηριζομένης στην εσωτερική νομοθεσία, ή ακόμη απευθείας επί του κανονισμού 881/2002, για τη λήψη συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν, ή επί των οικείων ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας του οποίου αυτός συνιστά εφαρμογή, κατά ενδεχόμενης καταχρηστικώς προβληθείσας αρνήσεως της αρμόδιας εθνικής αρχής να φέρει την περίπτωση τους προς επανεξέταση ενώπιον της επιτροπής κυρώσεων και, γενικότερα, κατά κάθε προσβολής, εκ μέρους της κατά τα ανωτέρω εθνικής αρχής, του δικαιώματος των ενδιαφερομένων να ζητήσουν επανεξέταση της περιπτώσεώς τους με σκοπό τη διαγραφή τους από τον πίνακα των προσώπων κατά των οποίων στρέφονται οι κυρώσεις. Στο πλαίσιο μιας τέτοιας προσφυγής, εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εφαρμόσει, καταρχήν, το εθνικό του δίκαιο εξασφαλίζοντας την πλήρη αποτελεσματικότητα των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου, μη εφαρμόζοντας, αν παραστεί ανάγκη, εθνική ρύθμιση που αποτελεί εμπόδιο στην εφαρμογή αυτή, όπως κανόνα αποκλείοντα από τον δικαστικό έλεγχο απόφαση των εθνικών αρχών με την οποία αρνούνται να προβούν σε ενέργειες προς διασφάλιση της διπλωματικής προστασίας των υπηκόων τους.

(βλ. σκέψεις 145-150, 152)

10. Από την επιβαλλόμενη από το άρθρο 253 ΕΚ αιτιολογία πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο σαφή και μη επιδεχόμενο παρερμηνεία η συλλογιστική του Συμβουλίου, έτσι ώστε να μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τα ληφθέντα

μέτρα και το Δικαστήριο να ασκεί τον έλεγχό του. Η τήρηση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμάται σε σχέση όχι μόνο με το κείμενο της προσβαλλόμενης πράξεως, αλλά και με το πλαίσιο της, καθώς και με το σύνολο των νομικών κανόνων που διέπουν το σχετικό ζήτημα. Όταν πρόκειται, για πράξη γενικής ισχύος, η αιτιολογία μπορεί να περιοριστεί στην περιγραφή, αφενός, της συνολικής καταστάσεως που οδήγησε στην έκδοσή της και, αφετέρου, των γενικών αρχών που επιδιώκει.

μένων περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν, καθώς και οι αιτιολογικές σκέψεις 1 έως 7, ειδικότερα, ανταποκρίνονται πλήρως στις απαιτήσεις αυτές. Εφόσον ο ισχυρισμός περί υπάρξεως κινδύνου στρεβλώσεως του ανταγωνισμού, στην αποτροπή του οποίου σκοπεί, κατά τα δηλούμενα στο προοίμιό του, ο προσβαλλόμενος κανονισμός, δεν είναι πειστικός, δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση την ως άνω διαπίστωση. Πράγματι, κατά τη νομολογία, η παράβαση τύπου που συνιστά για ένα κανονισμό το γεγονός ότι μια από τις αιτιολογικές του σκέψεις περιλαμβάνει εσφαλμένη στην πράξη ένδειξη δεν μπορεί να έχει ως συνέπεια την ακύρωσή του, όταν οι άλλες αιτιολογικές του σκέψεις παρέχουν επαρκή, αυτή καθ' εαυτήν αιτιολογία.

Εν προκειμένω, τα υπόψη του κανονισμού 881/2002, για τη λήψη συγκεκρι-

(βλ. σκέψεις 164-167)